

Informatiebijeenkomst

7 oktober 2009

Welkom!

aardwarmte den haag
SCHONE ENERGIE UIT DE AARDBODEM

www.aardwarmtedenhaag.nl

Programma

- Presentatie
  - Introductie Aardwarmte Den Haag v.o.f.
  - Hoe werkt aardwarmte?
  - Wat moet er nog gebeuren?Vragenronde
- Informatiemarkt
- Gezamenlijke afsluiting

Aardwarmte Den Haag

Wie is Aardwarmte Den Haag v.o.f.?

- 2004: partijen voor het eerst bij elkaar;
- 2006: Berekenen van de haalbaarheid;
- 2007: Start businesscase;
- 2008: Aardwarmte Den Haag v.o.f. opgericht.

Gemeente Den Haag

Aardwarmte Den Haag

Milieuvoordelen op een rij:

- Spaart milieu en klimaat;
- Gemeente Den Haag wil in 2050 CO₂-neutrale stad zijn.
- Minder CO₂-uitstoot (ca. 5.000 ton per jaar);
- Besparing van gas.

Waarom aardwarmte in Den Haag Zuidwest?

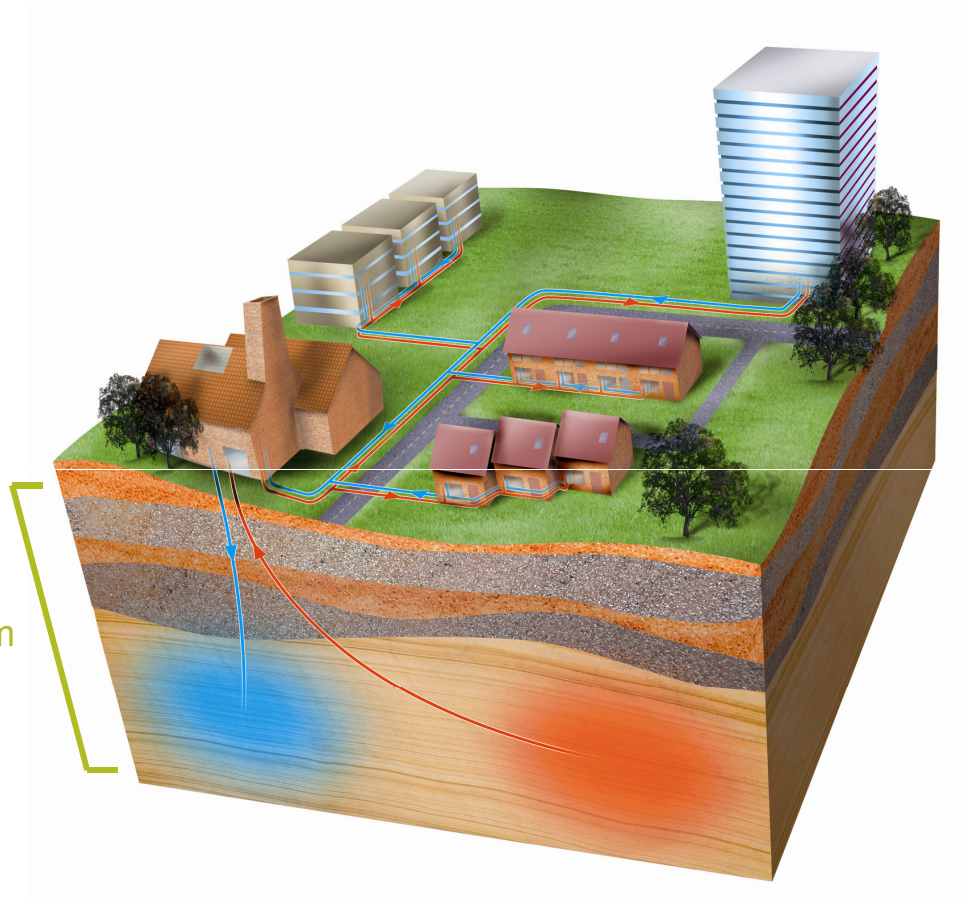
- Drie corporaties voor wijkvernieuwing actief in dit gebied.

Hoe werkt aardwarmte?

Aardwarmte

- Op 2.000 meter diepte waterdoorlatend zandsteen;
- Water uit de aardkern is 75 graden Celsius;
- Bovengronds is met 70 graden Celsius gerekend.

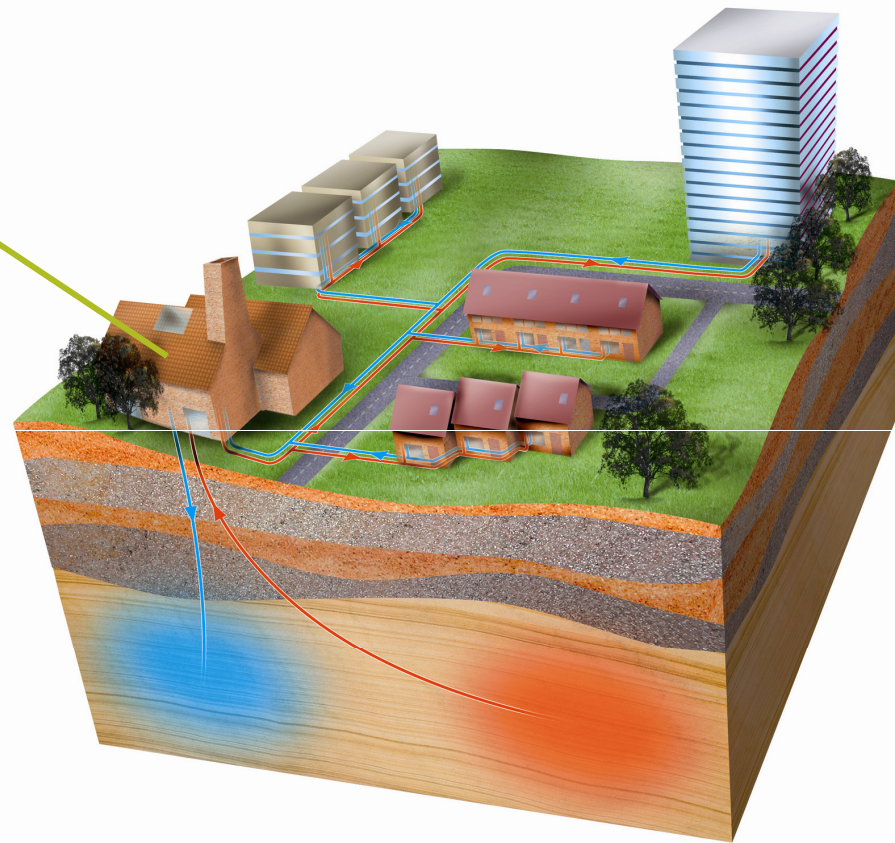
2.000 m

Hoe werkt aardwarmte?

Aardwarmtecentrale
(pomp- en ketelhuis)

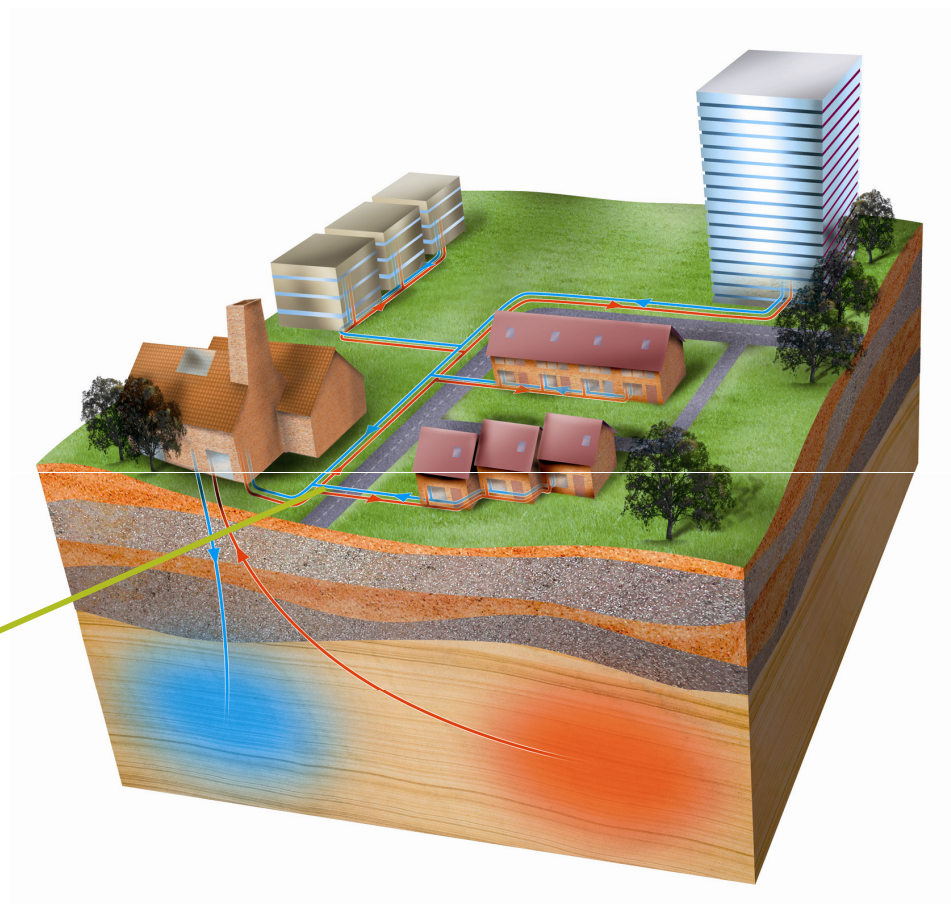
- Pompt warmte naar de woningen;
- Warmtewisselaars;
- Hulpketel: verwarmt bij als het buiten koud is (500 tot 1.000 uur per jaar);
- Aansluiting op bestaande stadsverwarming;
- Ruimte voor ketel van E.ON (verhuizing 'zusterhuis')

Hoe werkt aardwarmte?

Distributienet

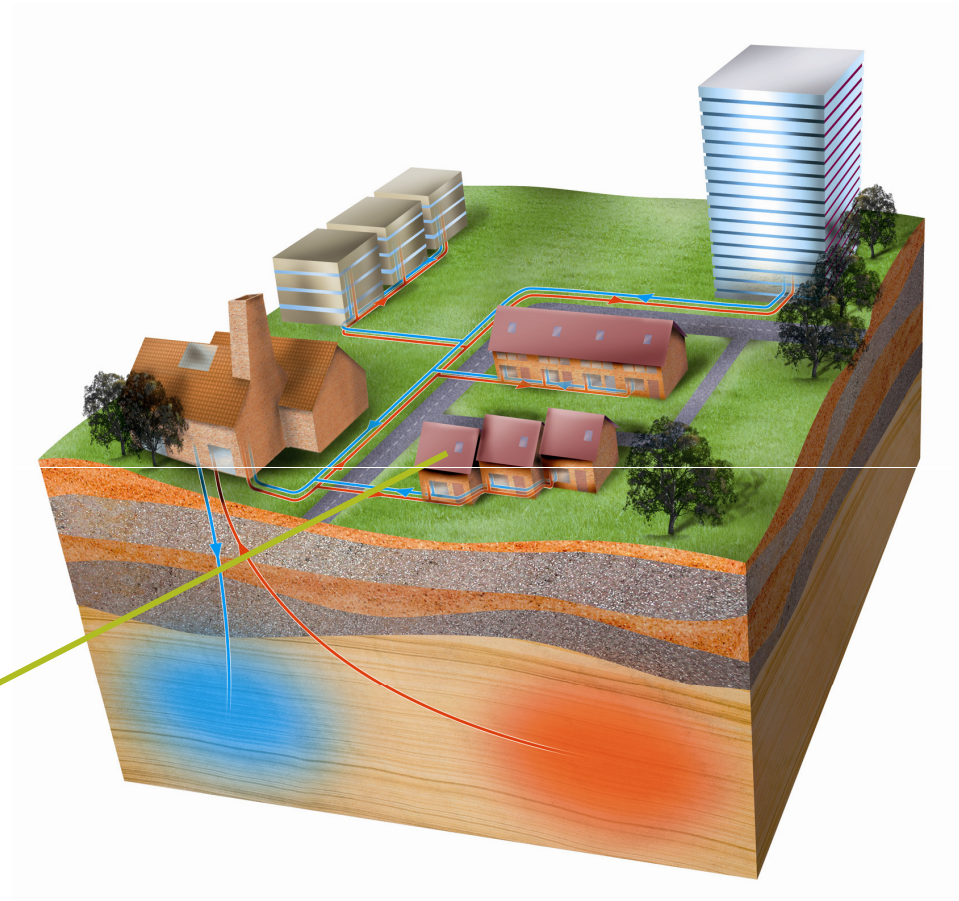
- Een groot leidingnetwerk onder de grond

Hoe werkt aardwarmte?

In de woningen

- (liefst) vloerverwarming

Stand van zaken

Tot nu toe

- Vanaf 2009 aanleg distributienet;
- Eerste woningen in september 2009 opgeleverd, La Ligne;
- Tijdelijke warmtevoorziening, Zuidwoldestraat.

Wat moet er nog gebeuren?

- Verdere aanleg van het distributienet;
- De bouw van de aardwarmtecentrale;
- De boring naar aardwarmte.

Aanleg distributienet

LEGENDA

Fases leidingaanleg

- Fase 1
- Fase 2
- Fase 3
- Fase 4

Aardwarmte Den Haag vof

- Reeds aangelegd

Aardwarmte Den Haag Fase 1

- Staedion
- Haagwonen
- Ceres/Vestia
- Mogelijk aardwarmte

Boorlocatie en locatie aardwarmtecentrale

De ketel in de aardwarmtecentrale

- Eén hulpketel voor piekvraag en back-up;
- Eén ketel ter vervanging 'zusterhuis' (E.ON, rond 2013);
- Gasgestookt, dus zo schoon mogelijk;
- Low-NOx branders;
- Milieugevolgen:
  - NOx < 70 mg/m³ (imissie < 0,1% achtergrondniveau)
  - SOx = 0
  - Geluid < 40 dB 's nachts, op dichtstbijzijnde gevel (en bij vollast)
Huidige geluidsniveau +/- 46 dB
- Automatische monitoring, controle door gemeente.

Bouwen aardwarmtecentrale

- Start bouw begin 2010;
- Bouw duurt negen maanden, inclusief inrichting en afwerking;
- Bouwer: binnenkort bekend;
- Ontwerp: Splinter Architecten, Den Haag;
- Vergunningprocedure loopt.

Stand van zaken

Tot nu toe

- Vanaf 2009 aanleg distributienet;
- Eerste woningen in september 2009 opgeleverd, La Ligne;
- Tijdelijke warmtevoorziening, Zuidwoldestraat.

Wat moet er nog gebeuren?

- Verdere aanleg van het distributienet;
- De bouw van de aardwarmtecentrale;
- De boring naar aardwarmte.

Bouwen aardwarmtecentrale

- Start bouw begin 2010?;
- Bouw duurt negen maanden, inclusief inrichting en afwerking;
- Bouwer: binnenkort bekend;
- Ontwerp: Splinter Architecten Den Haag;

Bouwen aardwarmtecentrale

Veiligheid

- Gewoon bouwproject
- Voldoen aan wet- en regelgeving

Milieu

- Monitoring door de overheid (gemeente/ provincie)
- Milieuvergunning

Algemene klachten- en informatielijn ADH

Boren naar aardwarmte

- Start boring begin 2010?;
- Boring duurt drie tot vier maanden, inclusief opbouw en afbouw;
- Uitvoerder: Verkley/ NDDC;

Boren naar aardwarmte

Hoe ziet de boorlocatie eruit?

Boren naar aardwarmte

Veiligheid

- Veiligheidsplan conform Mijnbouwwet
- 24 uur per dag bewaking en monitoring

Trillingen/verzakkingen

- Nulmeting

Geluid

- Eisen volgen AMVB 125 Mijnbouwwet & bouwvergunning
- Geluidsberekeningen, geluidsplan naar overheid
- Geluid meten en monitoren met behulp van microfoons
- 's Nachts 30 deciBel (dB) → geluidsmeting

Algemene klachten- en informatielijn ADH

Samenvattend

Waarom Aardwarmte Den Haag?

- Vermindering CO₂-uitstoot met 5000 ton per jaar;
- Verbetering woonklimaat woningen;
- Aanhaken op wijkvernieuwing in Den Haag Zuidwest.

Waarom aardwarmtecentrale?

- Verpompen van de warmte;
- Extra warmte bij kou en storingen.

Waarom op deze locatie?

- Dichtbij aansluiting stadsverwarming;
- Tussen klanten Leyenburg en Morgenstond;
- Beschikbaarheid locatie;
- Vervanging 'locatie zusterhuis'.

Hoe houden wij u op de hoogte?

- Vergunningaanvraag en -verlening in De Posthoorn
- Informatiepagina in Zuidwest Nieuws
- Structureel overleg met Overlegcommissie Aardwarmte Leyenburg
- Huis aan huis-nieuwsbrief omwonenden
- www.aardwarmtedenhaag.nl

Vragen

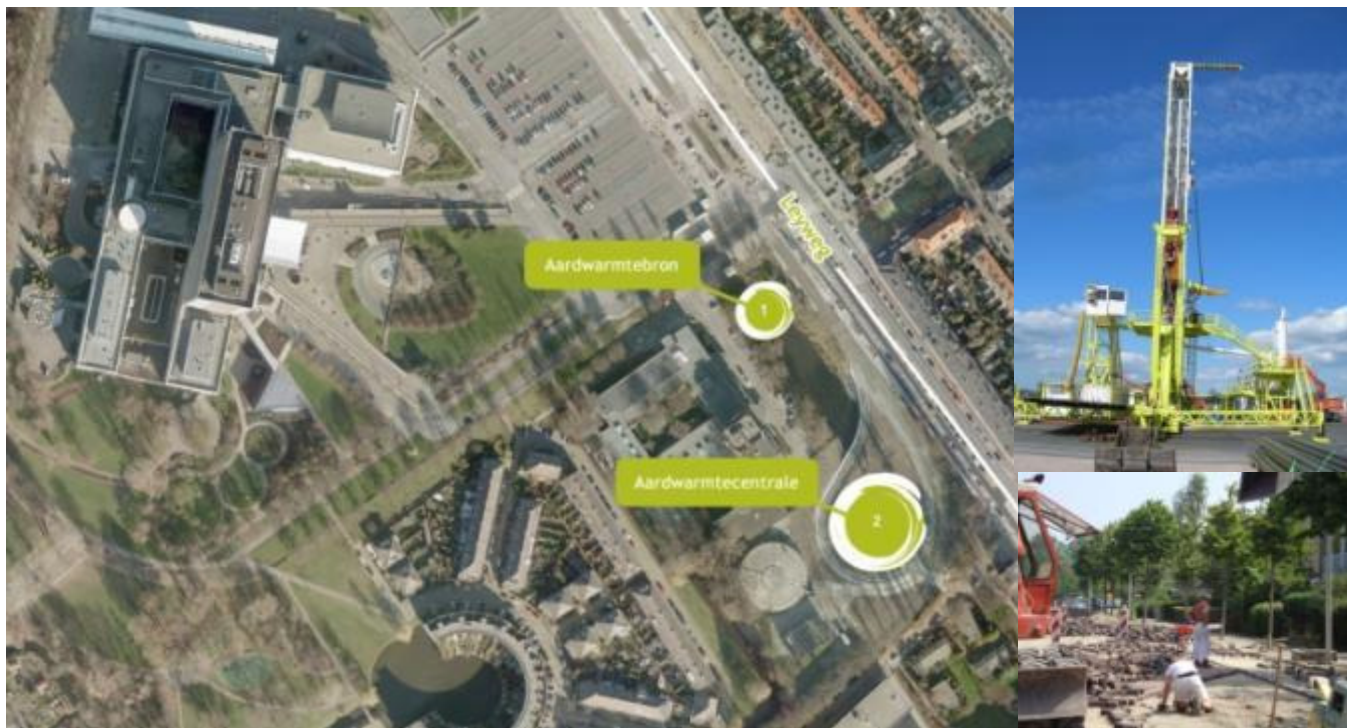

Informatiemarkt

- Bezoek informatiemarkt
- Wat te zien en te horen?
- Gezamenlijke afsluiting om 21.30 uur

Gezamenlijke afsluiting

- Antwoord op een aantal veel gestelde vragen

Bedankt voor uw komst

Graag tot ziens!

www.aardwarmtedenhaag.nl